

Jernbanedirektoratet
Postboks 16 Sentrum
0101 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

25/299-

30. juni 2025

Statsbudsjettet 2025 - Supplerende tildelingsbrev nr. 4

Samferdselsdepartementet (SD) viser til tildelingsbrev for 2025 av 19. desember 2024 til Jernbanedirektoratet (Jdir). I dette supplerende tildelingsbrevet tar SD opp disse sakene:

- Bevilgningsendringer og endrede fullmakter for Jdir som følge av Stortingets behandling av Prop. 146 S (2024–2025) *Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2025* og Innst. 540 S (2024–2025)
- Oppdrag om om å se på muligheten for å automatisere utbetaling av refusjon til reisende på jernbanen
- Førings om å tydeliggjøre forventninger til ytelsesordningen

1 Bevilgningsendringer og endrede fullmakter

Ved Stortingets behandling av Prop. 146 S (2024–2025) *Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2025* og Innst. 540 S (2024–2025), 20. juni 2025, vedtok Stortinget endringer under Jernbaneformål, kap. 1352 Jernbanedirektoratet:

Bevilgningsvedtak

Kap.	Post	Formål	Kroner
1352		Jernbanedirektoratet	
	21	Spesielle driftsutgifter – utredninger, <i>kan overføres</i> , reduseres med	4 000 000
		fra kr 146 000 000 til kr 142 000 000	
	70	Kjøp av persontransport med tog, <i>kan overføres, kan nyttes under post 71</i> , reduseres med	314 500 000
		fra kr 5 982 100 000 til kr 5 667 600 000	

71	Kjøp av infrastrukturtjenester – drift og vedlikehold, <i>kan nyttes under post 70</i> , økes med fra kr 6 596 700 000 til kr 6 896 700 000	300 000 000
72	Kjøp av infrastrukturtjenester – fornying og mindre investeringer, økes med fra kr 7 445 000 000 til kr 7 511 800 000	66 800 000
74	Tilskudd til togmateriell mv., <i>kan overføres</i> , reduseres med fra kr 154 600 000 til kr 44 100 000	110 500 000
75	Tilskudd til godsoverføring fra vei til jernbane, økes med fra kr 104 800 000 til kr 134 800 000	30 000 000
77	(Ny) Kompensasjon til godstogselskpaer etter uforutsette hendelser, bevilges med	70 000 000

Andre vedtak 1223 (2024–2025)

Stortinget ber regjeringen sikre fremdrift i å skaffe til veie et nytt lokomotiv til Nordlandsbanen, med sikte på at det skal komme i drift så raskt som overhodet mulig.

Om budsjettendringene

I samsvar med § 7 i Reglement for økonomistyring i staten stiller Samferdselsdepartementet bevilgningen på kap. 1352 til disposisjon for Jernbanedirektoratet i 2025.

Det forutsettes at bevilgningene benyttes i tråd med føringene i Prop. 146 S (2024–2025) og Innst. 540 S (2024–2025), departementets merknader i dette brevet, og i tråd med prinsippene som følger av Stortingets bevilgningsreglement. For øvrig vises det til kravene og føringer omtalt i tildelingsbrevet for 2025 til Jernbanedirektoratet.

Kap. 1352 Jernbanedirektoratet

Post 21 Spesielle driftsutgifter – utredninger

Bevilgningen er redusert med 4,0 mill. kroner som følge av omdisponering til andre formål.

Post 70 Kjøp av persontransport med tog

Bevilgningen er redusert med 314,5 mill. kroner som følge av lavere anslag for infrastrukturavgifter fra togoperatører fordi Statens jernbanetilsyn har pålagt Bane NOR SF å stanse innkrevingen av påslag på avgiftene. Det vises til omtale under post 71.

Post 71 Kjøp av infrastrukturtjenester – drift og vedlikehold

Bevilgningen er økt med 300 mill. kroner. Økningen er knyttet til at Bane NORs inntekter fra infrastrukturavgifter i 2025 reduseres, sammenlignet med det som ble lagt til grunn for statsbudsjettet 2025, jf. omtale under kap. 1352, post 70.

Post 72 Kjøp av infrastrukturtjenester – fornying og mindre investeringer

Bevilgningen er økt med 66,8 mill. kroner for å øke innsatsen på fornying og mindre investeringstiltak på jernbanen. Forslaget skal bidra til økt fornying, og dermed bedre driftsstabilitet og sikkerhet, hovedsaklig på Nordlandsbanen. Aktuelle tiltak er blant annet ras- og skredsikring, fyllingsstabilisering, skinnesliping, utskifting av baliser og drenering.

Post 74 Tilskudd til togmateriell mv

Bevilgningen er redusert med 110,5 mill. kroner. På grunn av forsinkelser i ERTMS-prosjektet er budsjettbehovet i 2025 lavere enn tidligere lagt til grunn.

Post 75 Tilskudd til godsoverføring fra vei til jernbane

Bevilgningen er økt med 30 mill. kroner for å øke støtten til godsoverføring fra vei til bane, gjennom en økning av støttesatsene for både diesel- og elektriske lokomotiver.

Post 77 Kompensasjon til godstogselskaper etter uforutsette hendelser

Bevilgningen er økt med 70 mill. kroner for å kompensere godstogselskaper for tapte inntekter etter at Dovrebanen ble stengt for gjennomgående togtrafikk 21. januar 2025. Regjeringen ønsker å legge til rette for vekst i godstransport på jernbane, da det er mer miljøvennlig og bidrar til økt trafikksikkerhet, sammenlignet med å frakte gods på vei. En midlertidig støtteordning rettet mot de berørte godsselskapene skal kompensere dem for tap av inntekter ved stengingen av Otta bru. Ordningen må godkjennes av ESA før støtte kan utbetales. SD forventer at Jernbanedirektoratet legger til rette for at behandling av søknader og utbetaling av støtte skjer så raskt som mulig etter at godkjenning fra ESA foreligger.

Andre saker*Nedleggelse av nedre del av Brevikbanen*

Regjeringen har informert Stortinget om at nedre del av Brevikbanen blir tatt ut av det nasjonale jernbanenettet og frigis til andre formål, jf. s. 102 i Prop. 146 S (2024–2025). Etterbruk av banestrekningen vurderes på vanlig måte av Bane NOR som infrastruktureier i dialog med lokale myndigheter. Samferdselsdepartementet ber om at Jernbanedirektoratet tar initiativ overfor Bane NOR for å starte opp nødvendige formelle prosesser knyttet til avhending og etterbruk.

2 Oppdrag om å vurdere automatisert utbetaling av refusjon til reisende på jernbanen

Samferdselsdepartementet viser til Stortingets behandling av [Dokument 8:111 S \(2024–2025\)](#) og [Innst. 306 S \(2024–2025\)](#) 20. mai 2025, herunder anmodningsvedtak nr. 707 (2024–2025):

«Stortinget ber regjeringen sikre at utbetaling av refusjon til reisende på jernbanen kan automatiseres for både periodebillett og enkeltbilletter, slik at de reisende får utbetalt det de har krav på, raskt og enkelt ved forsinkelser og innstillinger.»

Samferdselsdepartementet gir Jernbanedirektoratet oppdrag om å se på muligheten for å automatisere utbetaling av refusjon til reisende på jernbanen.

Oppdrag nr.	16-2025
Navn på oppdrag	Automatisert utbetaling av refusjon til reisende på jernbanen
Bakgrunn Oppdraget følger opp anmodningsvedtak nr. 707 (2024–2025) om at regjeringen skal sikre at utbetaling av refusjon til reisende på jernbanen kan automatiseres både for periodebillett og enkeltbillett, jf. Stortingets behandling av Dokument 8:111 S (2024–2025) og Innst. 306 S (2024–2025) 20. mai 2025.	
Beskrivelse av oppdraget Samferdselsdepartementet ber Jernbanedirektoratet i samarbeid med Entur om å vurdere muligheten for å automatisere utbetaling av refusjon til reisende på jernbanen, inkludert ulike løsningsalternativ. Jernbanedirektoratet skal vurdere om det er nødvendig og/eller hensiktsmessig å skille mellom ulike typer reiser og kundegrupper, herunder togreisende med fylkeskommunal billett. Jernbanedirektoratet skal som grunnlag for leveransen innhente bidrag fra Entur, togoperatører og berørte fylkeskommuner, blant annet for å kartlegge tekniske, juridiske og økonomiske forutsetninger, inkludert konsekvensen for operatører og de reisende. Innspill fra andre aktører og ev. uenigheter skal synliggjøres. Direktoratet bør i vurderingen av ulike løsningsalternativer også innhente informasjon om hvilke refusjonsordninger for de reisende som finnes i andre land. Jernbanedirektoratets leveranse skal gi SD et tilstrekkelig beslutningsgrunnlag for å vurdere hvordan Stortingets anmodningsvedtak skal følges opp. Det er viktig at leveransen inneholder en tydelig anbefaling om løsning, inkludert eventuelle forutsetninger og vurderinger som ligger til grunn.	
Frist og rapportering Jernbanedirektoratets vurdering skal leveres innen 2. mars 2026.	

Kontaktperson i SD for oppdraget er Nora Hansen Balteskard, telefon 22 24 81 87.

3 Føring om å tydeliggjøre forventninger til ytelsesordningen

Godstransporten på jernbanen, særlig innenfor kombi- og vognlast, har blitt hardt rammet av mye nedetid på infrastrukturen de siste årene. Ved innstilte avganger sitter godstransportselskapene igjen med faste kostnader, men mister inntektene dersom godset alternativt fraktes på vei.

Ytelsesordningen er en del av avgiftsordningen som fastsettes av Bane NOR. Ordningen innebærer at forstyrrelser i togtrafikken utløser økonomiske reaksjoner, enten fra infrastrukturforvalter (Bane NOR) eller fra togoperatørene, avhengig av hvem/hva som er årsak til forstyrrelsen. Samferdselsdepartementet er i dialog med Jernbanedirektoratet og Bane NOR om å vurdere eventuelle endringer i ytelsesordningen.

I Prop 146 S (2024-2025) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2025 omtales arbeidet med ytelsesordningen, og det påpekes at ev. endringer i ordningen vil dekkes innenfor bevilgningen på post 71 *Kjøp av infrastruktur tjenester – drift og vedlikehold*.

Samferdselsdepartementet ber Jernbanedirektoratet om å innarbeide en omtale av ytelsesordningen i sin hovedavtale med Bane NOR, for å tydeliggjøre forventninger og formål med ordningen i tråd med jernbaneforskriften, og forventninger eller vilkår overfor Bane NOR om at midler til kompensasjon innenfor ytelsesordningen når infrastruktur tjenester ikke leveres som planlagt, kan dekkes innenfor budsjettposten for drift og vedlikehold.

Jernbanedirektoratet skal senest innarbeide omtalen ved neste revidering av avtalen.

Kontaktperson i SD for ytelsesordningen er Arne Bjørdal Langan, telefon 22 24 82 31.

Med hilsen

Cecilie Taule Fjordbakk (e.f.)
avdelingsdirektør

Linn Hokholt
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi
Riksrevisjonen